

Nincs új a Nap alatt! Bizonyos dolgok ismétlődnek, fel- vagy kitalálunk olyan módszereket, amelyeket elődeink már alkalmaztak, ha más formában is.

Az egyedi, tragikus eset, amiben a Legfelső Bíróság ítéletet hozott, felkavarta a hazai közvéleményt, és megerősítette a kegyes halál, vagyis az euthanazia engedélyezését követelők táborát. Az esettel kapcsolatban meginterjúvoltak egy jogi szaktekin-télyt, aki bizonyos törvényi kereteken belül, vagy azon kívül elfogadhatónak találja. Hát azért ez egy kicsit túlzás, különösen amivel indokolja: „társadalmunk elég érett ahhoz, hogy a törvény megszülessen, és bizonyos feltételek között a sokat szenvedő kérésére engedélyezzék”. Én azt nem mondanám, hogy a társadalmunk érett erre, amikor sok egyébben úgy viselkedik, mint egy éretlen gyerek, vagy egy dúvad. Ha szobrainkat a parkokban, gyermekeinket az utcán féltetni kell az erőszaktól, akkor épp most érett meg a társadalom arra, hogy a nehezen behatárolható problémára törvényt alkosson? Beláthatatlan következményekkel járna.

Mennyire meglepődünk és mélyen érintette a nézőt, amikor egy japán filmben egy ősi szokást jelenítettek meg. Miután a magatehetetlen öreg már terhére volt a családnak, szépen felöltöztették, elbúcsúzott a családtagoktól, és a legidősebb fiú a hátán felvitte a Szent Hegyre és ott magára hagyta.

Hasonló novellát olvastam az erdélyi havasok pásztorainak életéről is. Télen, amikor fogytán volt az élelem a családban, úgy adták tudtára az öregnek, hogy egy éhes szájjal több van a családban, a fia nem tett tányért eléje a vacsoránál. S amikor másnap este ugyanez megismétlődött a család legidősebb tagja tudta, hogy bevégeztetett. A kisöreg – meghatóan megrajzolt pillanata a novellának – némán elkészönt a családtól, a kis unokájától, és nyitotta az ajtót, hogy neki induljon a farkasokkal teli havasoknak. E pillanatban a fia még rászólt: „a bekecsét, apám hagyja itt az unokájának”.

Ez utóbbiakat a gazdasági szükség, a fennmaradás, a túlélés elfogadott kényszere, az első esetet az emberi méltóság indokolhatta, illetve indokolja. Ésszel elfogadhatók ezek a megtörtént esetek, alkalmazott, vagy elfogadhatónak vélt módszerek. Nekem mégis a Biblia tanítása az emberibb, humánusabb. Saját keresztünket mindnyájunknak viselniük kell.

Sokan, sokféle és más-más módon emlékeztek meg október 23-ról. Ez a nap még él az emléktünkben, mi vagy a hozzátartozóink élték meg, szenvedték meg azokat. Nemzetünknek nagyon sok gyásznapja van, amire már csak a történelemlétkönyvek lapjainak egy-két bekezdése emlékeztet. A tatárjárás, a törökidulás, a Rákóczi-szabadságharc áldozatai, Martinovicsék, az aradi vértanúk, az első világháború többszázéves, a második világháború milliós vesztesége, mind-mind szomorú emlékeket idéz fel múltunkból. Október 23-a közelsége miatt fájó. Az előzőek már „csak” fájdalom nélküli emlékek.

Halottak napján, amikor szeretteim sírjánál gyertyát gyújtok, emlékezem azokra is,

NAPJAIM HORDALÉKA

akiknek az életútja rövid ideig az enyém mellett haladt, ám az övék hamar végétért.

Nem tudom feledni azt a kis copfos fekete hajú osztálytársamat, akit 1944-ben szü-leivel szekerre raktak, és soha többé nem jött vissza. S azt a szőlőszomszédunkat sem feledhetem, aki mindig számonkérte, hogy jól tanulok-e. Ő 1951-ben a vaktában lesújtó szigorú törvény áldozata lett. Emlékezni kell arra az elsős egyetemista, kollégista társamra is, akit a budapesti Bakáts téri templom lépcsőjén előtűnik érte a halál 1956. október 24-én. S található áldozat iskolatársaim közül – alig 20 évesen – a bel-ügyis sorkatonák között is.

Ha valamit kívánhatok e szomorú emlékidezés alkalmából a ma fiataljainak, akkor az az, hogy soha ne éljenek meg hasonló történelmi eseményeket, amelynek áldozataira majd nekik kellene emlékezniük, mint szerencsés túlélőknek, és újabb emléktáblákat, szobrokat kelljen állítaniuk.

Két könyv került legutóbb a kezembe, amely témáját illetően eltérő, ám mai vajdó, változó világnak ködösen megfogalmazott eszméinek szülöttei.

Az egyikben két hazai geológus kolléga foglalja össze azokat a támadásokat, amelyeket a természettudományok, nevezetesen a Föld élővilágának elfogadott kialakulása, fejlődése ellen indítottak. Ezek az „áltudósok” a Biblia betűszerinti értelmezését igyekeznek „megtámogatni”, amikor azt képviselik, hogy minden, a Földön történt esemény az „özönvízzel” magyarázható. Még szerencse, hogy voltak és vannak az egyháznak is olyan nagy gondolkodó, akik a „Természet” alkotását összeegyeztethetők-

nek tartják a Szent Könyv tanításával és teremtéstörténetével. A másik könyv az orosz Zsirinovszkij könyve, amely „Oroszország sorsáról” címet viseli. Ingyenceknek való könyv, amely nagyon egyszerű tervet tartalmaz arra, hogy hogyan lehetne a nacionalizmussal küszködő kis államok békétlenségét megszüntetni és számukra megteremtteni az örök békés hétköznapiakat. Íme a terv: Keleten Kína és Japán rendezné el a dolgokat, Amerika a közeli földrészen őrizné a békét, Európában Németország és Franciaország lenne a felelős a tartós együttélésért. S hogy Oroszországra milyen feladat vár? Békés eszközökkel kijutni az Indiai-óceánra. S hogy közben egy sor állam található? No és, az orosz hadsereg a békét közvetítené számukra. Érdekes az a gondolata is, hogy Oroszországnak nem a nyersanyag-lelőhelyek a legfontosabb értékei. A legnagyobb érték a hadserege. S ha hatalomra kerülne, minden tiszt egy rendfokozattal előbbre lépne és további tíz pontba sorolja azokat a kedvezményeket, amiket a tisztek és katonák kapnának.

Amikor e „jövőképpel” ismerkedem, akkor mutatja a televízió, hogy mi már megkezdődött a „békés útra” térést. Ötszázvalahányadik tankunkat küldjük a MÉH-telepre, és erősen csökkentjük a hadsereg létszámát. Részben hivatalosan, részben úgy, hogy a menázsira egyre kevesebbet juttatunk, hátha pályát változtatnak a haza védői. Egyébként is, ha a NATO-ba belépünk, és lesz egy-két atomfegyverünk, mint arról a sajtóban is hallani, akkor semmi baj. Csak az a fenéség, hogy más államoknak több lesz belőle. Így ez sem sokat segít rajtunk. Egyébként is, ha széles Magyarországon nem tudjuk elhelyezni az atomerőmű hulladékát tiltakozások miatt, akkor csak lesz odafent egy-két potentát, aki az atomfegyverre is legalább egy ejnye-bejnyét mond.

Kozma Károly

KITEKINTŐ

Növekszik a szén világgpiaci ára

Miután az exportszén ára jelentősen emelkedett, a dél-afrikai szénexportőrök a következő évben 400 M USD-nál több devizabevételhez jutnak. A szénkereslet lehetővé tette a magasabb szénárak rákényszerítését az európai vevőkre. Egyes dél-afrikai szénexportőrök az Európába irányuló szén-szállításokra 25%-os árnövekedést említenek, míg mások általában 5-6 USD/t emelkedéssel számolnak. Egyrészt a világgazdasági növekedés hatott a szénkereslet fokozására, másrészt olyan objektív körülmények is kedveztek a dél-afrikai szénexport emelkedésének, mint a kolumbiai hatalmas esőzések, melyek akadályozták a dél-amerikai széntermelést, Oroszországban pedig a bányák rossz állapota miatt csökkent a termelés, s így az export is. Lengyelországnak saját ipara fejlesztéséhez volt szüksége a hazai széntermelésre, exportra alig jutott. Folyamatban vannak az ausztrál exportálók

szénárnövelési tárgyalásai az európai és japán felhasználóktól.

(Bergbau, 1995. évi 4. szám. p.: 146.)

Az Európai Unió tagállamaiban 1994-ben csökkent a feketeszén-termelés

Az Európai Unió 12 tagállamában 1994-ben a széntermelés az előző évről 17,3%-kal (27,5 millió tonnával) 131,2 millió tonnára csökkent. A legnagyobb termelés-visszaesés Angliában volt 29,2%-kal (évi 19,5 millió tonnával) évi 47,8 millió tonnára. A német feketeszén-bányászat éves termelése 10,2%-kal (6,6 millió tonnával) 56,6 millió tonnára esett vissza. A feketeszén-bányászatban alkalmazottak létszáma az Európai Unió tagállamaiban 21 000-rel 104 ezerre apadt.

[Glückauf, 131. évfolyam 6. szám (1995. június 8.) p.: 269.]

Közzétette: Dr. Perschi Ottó